

SOCIÁLNE EKONOMICKÉ PLÁNOVÁNÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ

Jiříčka, M. — Krůček, Z.: Sociálně ekonomické plánování v zemědělství. Státní zemědělské nakladatelství, Praha 1978, 99 s., 6 tab., 4 schéma.

Publikácia obsiahla v skratke teoretické i praktické poznatky o sociálnom plánovaní. Jeho funkciu určuje s osobitým zreteľom na poľnohospodárstvo a neopakuje všeobecne známe veci o komplexnom riešení sociálnych otázok socialistickej spoločnosti. Je konkrétna v odvetví a hľadá konkrétny cieľ a predmet sociálneho plánovania v JRD, ŠM a potravinárskych podnikoch. Správne vychádza zo všeobecných poznatkov o riešení nielen ekonomických ale aj širších sociálnych otázok práce a života účastníkov socialistickeho reprodukčného procesu, konkrétne ich aplikuje na prírodné, technické a technologické a tým aj sociálno-ekonomické podmienky odvetvia.

V týchto súvislostiach ukazuje v druhej kapitole nielen nevyhnutnosť, ale aj užitočnosť sociálneho plánovania v poľnohospodárskych organizáciách. Rozoberá konkrétne o čo ide predovšetkým v komplexnej starostlivosti o pracovníkov, pracovné i životné podmienky a osobitne starostlivosť o ženy, mládež a dôchodcov, prípadne osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou. Je potrebné dodať, že prínosom je už samotný fakt celospoločenskej aplikácie na konkrétnu podnikovú komplexnú sociálnu starostlivosť o družstevníkov, resp. pracovníkov poľnohospodárskych podnikov. V tomto smere je názorne doplňujúcou schéma o človekovi a jeho pracovnom výkone v súvislosti s vonkajšími a vnútornými psychickými predpokladmi.

V oblasti pracovných podmienok autori rozoberajú pracovnoprávne vzťahy, časové podmienky práce, odmeňovanie práce v poľnohospodárstve, ochranu zdravia a bezpečnosť pri práci, hygienické a zdravotnícke zariadenia, spoločné stravovanie, dopravu do práce, rekreáciu a liečebnú starostlivosť a účasť pracujúcich na riadení s rozvojom pracovnej iniciatívy. V oblasti životných podmienok je reč o životnom prostredí, bývaní a bytovej výstavbe, občianskej vybavenosti obcí, spoločenskej aktivite a verejnej činnosti. V starostlivosti o vybrané biosociálne skupiny si osobitne všima niektoré špecifické sociálne otázky pracujúcich žien, mládeže a dôchodcov v poľnohospodárstve. Kapitola vyčerpáva všetky komponenty komplexnej podnikovej starostlivosti o svojich pracovníkov, opiera sa o súčasnú situáciu v tomto smere a zdôvodňuje potrebu jej zlepšovania.

Tretia kapitola sa zaoberá vlastným sociálno-ekonomickým plánovaním v poľnohospodárstve. Cieľ sociálneho plánovania vidí správne v dosahovaní harmonického vývoja vo všetkých oblastiach života ľudí v poľnohospodárskej výrobe. Definuje ho ako nástroj riadenia sociálnych vzťahov a procesov, ktoré považuje za predmet sociálneho plánovania. Ďalej rozoberá skúsenosti so sociálnym plánovaním v ZSSR a ostatných socialistických krajinách.

Komplexné programy starostlivosti o pracovníkov (KOPSOP), vypracované v JRD, ŠM a ostatných organizáciách rezortu na šiestu päťročnicu, adekvátne charakterizuje ako prvý stupeň v plánovaní sociálneho rozvoja kolektívov pracujúcich, pričom sa dotýka aj skúseností so sociálnym plánovaním na nadpodnikovej úrovni.

Najviac pozornosti (oprávnené) venuje prvým vlastným skúsenostiam s vypracovávaním a plnením experimentálnych plánov sociálneho rozvoja vo vybraných JRD, ŠM a potravinárskych podnikoch ČSSR.

V analýze stavu sociálneho rozvoja tej-ktorej organizácie ide o východiská pre spracovanie perspektív a formuláciu cieľov sociálneho rozvoja. Na základe nich možno prikrčiť k zostavovaniu a potom aj schvaľovaniu plánu sociálneho rozvoja.

Názornosť jednotlivých častí plánu doplňuje štruktúra ukazovateľov a príklady realizačných opatrení, ktoré podmieňujú ich splnenie. Plán uzaviera kontrola jeho realizácie. Skúsenosti vhodne doplňuje charakteristika „Experimentálneho plánu sociálneho rozvoja okresu Tachov“. Záver tejto poslednej kapitoly sumuje hlavné zásady, ktoré podmieňujú funkčnosť reálnych plánov sociálneho rozvoja podnikových kolektívov.

Na publikácii zaujme čitateľa jej komplexnosť, väzby medzi teóriou a praxou a metodická inštruktívnosť, doplnená názornými príkladmi. Ide o jednu z prvých, originálnych, súborne publikovaných prác o sociálnom plánovaní v československom socialistickom poľnohospodárstve.

Ing. Dušan S a g a r a, CSc.